

Herziening van de regeling omtrent het beheer van de voogd, de ouder en de curator en wijziging, in verband daarmede, van het Burgerlijk Wetboek, het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering en de Postspaarbankwet 1954

MEMORIE VAN TOELICHTING

Nr. 3

1. Het kinderrecht, zoals dit bij de wet van 10 juli 1947, *Stb.* H. 232, is herzien, is nu ruim tien jaar van kracht geweest. Wat het voogdijbeheer betreft, hebben zich al spoedig enige bezwaren doen gevoelen, zowel van de kant van de justitiabelen als van de kant van de kantonrechters. De praktijk heeft thans wel bewezen, dat sommige van deze bezwaren van blijvende aard zijn. Zij veroorzaken zodanige moeilijkheden, dat het gewenst is ter wegneming daarvan bepaalde voorzieningen te treffen en daarmede niet te wachten tot de invoering van het nieuwe Burgerlijk Wetboek. Deze voorzieningen zijn naar het oordeel van de ondergetekende ook wenselijk met betrekking tot het beheer van de curator, waarop artikel 507 B.W. de onderhavige bepalingen van overeenkomstige toepassing verklaart, en met betrekking tot het beheer van een ouder, voor zover artikel 359 B.W. die bepalingen daarop van overeenkomstige toepassing verklaart.

Aan de hand van een voorontwerp is overleg gepleegd met vertegenwoordigers van de Kring van Kantonrechters. Aan de voorstellen konden daardoor enkele waardevolle ideeën worden toegevoegd, waarvoor de ondergetekende hierbij gaarne zijn dank betuigt.

2. De bezwaren betreffen in de eerste plaats de voorschriften van artikel 438 B.W. betreffende *de belegging van de penningen van de minderjarige*. Dit artikel bepaalt thans, dat de voogd in beginsel vrij is te beleggen in de hier opgesomde vier categorieën van waarden en voor andere beleggingen een machtiging van de kantonrechter behoeft. Die categorieën zijn, behalve de onder *d* genoemde inleggingen bij de Rijkspostspaarbank overeenkomstig artikel 8, vijfde lid, van de Postspaarbankwet 1954, (*a*) onroerende goederen, (*b*) vorderingen, verzekerd door eerste hypotheek, en (*c*)—in feite de voornaamste categorie—de waarden genoemd in artikel 5 van de Beleggingswet, met uitzondering van die welke bij de wet van 31 mei 1956, *Stb.* 306, onder de letters *k*, *l* en *m* aan de opsomming van dat artikel zijn toegevoegd. De toenmalige ambtsvoorganger van de ondergetekende heeft bij de behandeling van het ontwerp, dat tot de evengenoemde wet van 31 mei 1956 heeft geleid, reeds opgemerkt dat artikel 438 B.W. en in het bijzonder ook de voormelde, daarin onder *c* voorkomende verwijzing naar de Beleggingswet een weinig bevredigende regeling vormt (Zitting 1955—1956 — 4042, no. 5 en no. 6, laatste alinea). In haar voorlopig verslag over de titels 11—18 van het wetsontwerp tot vaststelling van Boek I van het nieuwe Burgerlijk Wetboek, met uitzondering van de titel 9, 10 en 12 — welks artikel 1.15.12.12 gelijklopend is aan artikel 438 B.W. zoals dit vóór genoemde wet van 31 mei 1956 luidde—is de vaste Commissie voor Justitie uit de Tweede Kamer der Staten-Generaal hierop teruggekomen (Zitting 1955—1956 — 3767, no. 5 p. 34—35); enige leden der commissie noemden het onjuist, de beleggingsregeling voor minderjarigen aan te passen bij de beleggings-eisen, welke voor bepaalde fondsen moeten gelden. Ook de ondergetekende is van oordeel dat een herziening van de beleggingsregeling voor de gelden van minderjarigen geboden is en niet kan wachten op de vaststelling en inwerkingtreding van het nieuwe Burgerlijk Wetboek. In de memorie van antwoord op genoemd voorlopig verslag heeft zijn ambtsvoorganger

reeds toegezegd de indiening van een wetsontwerp tot herziening van artikel 438 B.W. en enige andere bepalingen over het beheer van de voogd te zullen bevorderen (Zitting 1956—1957 — 3767, no. 9 p. 43—44).

Gezien de tegenstelling tussen de opgesomde beleggingen die de voogd eigenmachtig, en de niet opgesomde die hij slechts met machtiging van de kantonrechter mag kiezen, is in het in 1947 herziene artikel 438 B.W. kennelijk gestreefd naar een opsomming van de veiligste en deswege in het algemeen meest aanbevelenswaardige beleggingen. Deze poging acht de ondergetekende niet geslaagd. In de eerste plaats heeft men zich, afgezien van de onder *a* vermelde onroerende goederen, klaarblijkelijk laten leiden door de gedachte dat de veiligheid in het algemeen wordt gewaarborgd door het kiezen van zogenaamde risicomijdende beleggingen die een vast guldenbedrag vertegenwoordigen: hypothecaire leningen, spaarbankinleggingen en de in artikel 5 der Beleggingswet aangewezen beleggingen, waaronder de nationale schuld, schuldbrieven van Nederlandse publiekrechtelijke lichamen, pandbrieven en de in artikel 5, lid 1, onder *i* genoemde „schuldbrieven van volgens de Nederlandsche wet opgerichte en in Nederland gevestigde maatschappijen”. Gezien de samenstelling van het beheerde vermogen behoeven echter risicomijdende beleggingen geenszins altijd de juiste bestemming te zijn voor geldmiddelen die door aflossing, besparing, enz. zijn vrijgekomen. In de tweede plaats is de opsomming — in het bijzonder ook de verwijzing naar de bepaling van artikel 5, lid 1 onder *i*, der Beleggingswet, die generlei soliditeitswaarborg eist — veel te ruim. Terwijl die wet zonder bezwaar een zeer globaal beleggingsgebied beschikbaar kan stellen aan een instelling als de Centrale Beleggingsraad, welks deskundigheid en integriteit boven twijfel verheven zijn, wordt ditzelfde gebied, zonder enige nadere selectie, opengesteld voor alle voogden zonder onderscheid. Weliswaar is de voogd in zijn eigen vermogen aansprakelijk voor slecht beheer (artikel 432), doch het is duidelijk dat in deze repressieve sanctie lang niet altijd een afdoende waarborg is gelegen, aangezien de mogelijkheid om zekerheidstelling van de voogd te verlangen (artikel 447) in vele gevallen feitelijk ontbreekt.

De ondergetekende acht het niet wel doenlijk een opsomming te geven van beleggingsmogelijkheden, die voor elk gegeven geval als veilig en juist kunnen worden beschouwd. Daarom wordt in het nieuwe artikel 438 lid 2 een ander systeem voorgesteld, dat nauw verwant is aan hetgeen in het hierboven genoemde voorlopig verslag door enige leden werd aanbevolen. Het stelt als hoofdregel, dat de voogd voor beleggingen machtiging van de kantonrechter behoeft. De kantonrechter heeft de bevoegdheid naar de omstandigheden van elk geval meer of minder ruim gestelde, al of niet door voorwaarden nader bepaalde machtigingen te verlenen, die te allen tijde kunnen worden gewijzigd of ingetrokken (artikel 441*a*). Derhalve behoeft niet gevreesd te worden voor een te grote belasting van de kantonrechter enerzijds en een te grote gebondenheid van de voogd anderzijds. Het bevat voorts de veiligheidsklep dat, voor zover de kantonrechter niet anders bepaalt, zonder diens machtiging de voogd de penningen van de minderjarige mag inleggen bij de Rijkspostspaarbank op boekjes, als bedoeld in

artikel 8, lid 5, van de Postspaarbankwet 1954, en, meer in het algemeen, op te allen tijde opeisbare rekeningen ten name van de minderjarige bij een krachtens de Wet toezicht kredietwezen (*Stb.* 1956, 427) geregistreerde kredietinstelling of een in Nederland gevestigde giro-instelling. Er zij echter op gewezen, dat deze wijze van beleggen niet tot gevolg mag hebben dat gelden van de kapitaalrekening worden overgebracht naar de renterekening. Wordt vrijgekomen kapitaal of geld, de minderjarige ingevolgt een erfenis toekomstend, met toepassing van het tweede lid op een spaarbankboekje of een giro-rekening geplaatst, dan zal dit, als het een belangrijk bedrag betreft, veelal slechts zijn te beschouwen als een tijdelijke maatregel in afwachting van een meer geëigende belegging met machtiging van de kantonrechter. Bij vele vermogens zal het overzichtelijkheidshalve wenselijk zijn afzonderlijke kapitaal- en renterekeningen aan te houden. Krachtens het nieuwe artikel 432a zal de kantonrechter hiertoe directieven kunnen geven.

3. De bezwaren betreffen voorts *de beëdiging van de verklaringen, dat de minderjarige geen vermogen bezit*. Vooral voor de voogdijverenigingen geeft dit veel onnodig werk. Deze belasting wordt niet gerechtvaardigd door de praktische waarde van de beëdiging dezer verklaringen, noch door persoonlijk contact van de kantonrechter met de voogd ter gelegenheid van de eedsaflegging. Hoewel het in beginsel juist is, dat een boedelbeschrijving en een verklaring, dat de minderjarige geen vermogen bezit, wat betreft het onder ede bevestigen van de deugdelijkheid dezer stukken worden gelijk gesteld, is het toch duidelijk dat het daarbij betrokken belang in de gevallen, waarin wel vermogen aanwezig is, veel groter is, dan wanneer het om geen vermogen of zeer geringe bezittingen gaat. In laatstgenoemde gevallen beperkt zich de bemoeiing van de kantonrechter tot het afnemen van deze eed; wanneer er wel vermogen aanwezig is betekent de beëdiging van de deugdelijkheid der boedelbeschrijving veelal het begin van het contact, dat kantonrechter en voogd over het beheer van het vermogen moeten onderhouden. Bij de grote kantongerechten — zwaar belast ook door dit voorschrift — is dit verschil reeds in de praktijk tot uiting gekomen: de beëdiging van de verklaringen, dat de minderjarige geen vermogen bezit, is een eedsaflegging door tientallen voogden tegelijk, die iedere plechtigheid mist. Men bedenke hierbij, dat zeker in de helft van alle voogdijen de minderjarigen geen vermogen bezitten.

In het hierbij ingediende ontwerp wordt dit bezwaar weggenomen, doordat de verklaring, dat de minderjarige geen vermogen bezit, wat betreft de beëdiging niet zonder meer gelijk wordt gesteld met de boedelbeschrijving. De beëdiging van deze verklaring wordt facultatief gesteld; wanneer de kantonrechter meent redenen te hebben om aan de juistheid der verklaring te twifelen kan hij de voogd tot beëdiging daarvan verplichten (artikel 428a, tweede lid).

4. Het evengenoemde artikel 428a houdt nog een wijziging in. Kan naar de letter van het geldende artikel 428 lid 2 met een *verklaring, dat de minderjarige geen vermogen bezit*, alleen worden volstaan wanneer de pupil hoegenaamd geen vermogen bezit, thans wordt de mogelijkheid daartoe geopend ook voor gevallen, waarin de goederen — d.w.z. de activa — van de minderjarige een waarde van maximaal f 1000 hebben, mits bij voogdij over 2 of meer kinderen van dezelfde ouders bovendien het gezamenlijke actief niet meer bedraagt dan f 2000. In ruim de helft van de voogdijen over alle pupillen, waarbij van enig vermogen sprake is, blijft het actief van de minderjarige beneden f 1000. Vermogens van deze orde van grootte zullen veelal enkel bestaan uit (een aandeel in) meubilair. Voor zover nog andere goederen aanwezig zijn, vertegenwoordigen deze toch een zo geringe waarde, dat overlegging van een specifieke omschrijving bij het begin van het voogdijbeheer niet noodzakelijk behoeft te worden geacht.

In het ontwerp blijft echter de mogelijkheid van effectief toezicht van de kantonrechter ook voor kleine vermogens open. Immers de bepalingen betreffende de handelingsbevoegdheid van de voogd (artikelen 432—441) luiden algemeen, ongeacht de omvang van het vermogen. Maar anderzijds laten deze arti-

kelen, aangezien het tegendeel niet is bepaald, wel toe, dat de kantonrechter, indien hij dit in het belang van de minderjarige noodzakelijk, nuttig of wenselijk acht, de voogd een algemene machtiging geeft om over het vermogen of een deel daarvan te beschikken; hij kan hieraan voorwaarden verbinden, b.v. een toestemming van de toeziende voogd voor bepaalde handelingen (artikel 441a). Van deze mogelijkheid, een algemene machtiging te geven, zal de kantonrechter gebruik maken, wanneer hij dit niet strijdig acht met het belang van de minderjarige. Dit zal bij kleine vermogens meestal het geval zijn.

In dit verband zij ook vermeld, dat het nieuwe artikel 441 de algemene bepaling bevat, dat de kantonrechter bevoegd is te allen tijde de voogd en de toeziende voogd, tezamen of een van beiden, ten verhoor op te roepen. Voor persoonlijk contact op het meest geëigende ogenblik bestaat dus alle gelegenheid. Wordt aan de oproep om voor de kantonrechter te verschijnen geen gevolg gegeven, dan kan de (toeziende) voogd op grond van artikel 445 Wetboek van Strafrecht strafrechtelijk worden vervolgd.

5. Een verder bezwaar betreft *de termijn waarbinnen de boedelbeschrijving moet worden ingeleverd*. De daarvoor gestelde tijd van acht weken blijkt in de praktijk te kort te zijn. In het ontwerp is deze termijn nu bepaald op acht maanden, waarmee aansluiting is gezocht bij de termijn van aangifte voor de rechten van successie en overgang (artikel 45 van de Successiewet 1956). Aan het tegen verlenging van deze termijn aan te voeren bezwaar van onzekerheid omtrent de wijzigingen in de samenstelling van het vermogen, welke plaats hebben gedurende de tijd die verloopt tussen het moment van de aanvang der voogdij en dat van het afsluiten van de boedelbeschrijving, wordt tegemoet gekomen door een nieuw vierde lid van artikel 428, waarin wordt bepaald, dat deze wijzigingen ook moeten worden opgegeven. Om moeilijkheden met betrekking tot het beheer in de beginperiode te voorkomen, zijn opgenomen de bepalingen van artikel 428, tweede lid, en artikel 432a. De eerste verplicht de voogd binnen acht weken na de aanvang van zijn voogdij aan de kantonrechter opgave te doen van de bij het begin van zijn beheer aanwezige penningen, spaarbankboekjes en effecten aan toonder. De tweede geeft de kantonrechter de bevoegdheid bepaalde maatregelen te treffen ter beveiliging van dit bezit.

6. Een volgend punt, waarop in het algemeen gedeelte van deze toelichting de aandacht moge worden gevestigd, is de wijziging voorgesteld in de regeling betreffende het toezicht op het beheer. De geldende wet stelt voor iedere voogd het doen van *een jaarlijkse rekening aan de toeziende voogd* verplicht, tenzij de kantonrechter van deze verplichting ontheffing verleent of toestaat om de twee of drie jaren rekening te doen. Van deze regel zijn slechts ouder-voogden uitgezonderd; zij behoeven de periodieke rekening alleen te doen als de kantonrechter dit bepaalt. In de praktijk komt van deze periodieke rekenplicht maar heel weinig terecht, wat voor de voogdijen, waarbij geen of slechts een gering vermogen te beheren valt (zoals boven reeds bleek is dit het geval in ruim driekwart van het totaal aantal voogdijen) ook wel vanzelf spreekt. In het ontwerp is de verplichting tot het periodiek doen van rekening niet meer tot regel gesteld, maar aan de kantonrechter de bevoegdheid gegeven deze verplichting op te leggen. Hierdoor wordt veel overbodig werk voorkomen. De kantonrechter, de deskundigheid van de beheerders en de waarde en samenstelling van de vermogens beoordeelend, kan uitmaken in welke gevallen en met welke tussenruimten hij het doen van rekening noodzakelijk acht.

Ook in het doen van de rekening wordt een wijziging voorgesteld. Volgens het thans geldende recht wordt de rekening gedaan aan de toeziende voogd, ten overstaan van de kantonrechter. Aan laatstgenoemde is opgedragen de beslissing van geschillen, die tussen voogd en toeziende voogd rijzen met betrekking tot het slot van de rekening. Verder heeft de kantonrechter nog de bevoegdheid, ambtshalve de schade te bepalen, die de minderjarige door slecht beheer van de voogd heeft geleden, en deze tot vergoeding daarvan te veroordelen. Van

de zijde van de kantonrechters is de klacht geuit, dat hun positie hierdoor een te lijdelijk karakter draagt. Wanneer naar aanleiding van de rekening vraagpunten rijzen en de toezienende voogd daar geen bezwaar tegen maakt, kan de kantonrechter geen aanmerkingen maken, tenzij aanwijsbare schade voor de minderjarige het gevolg is en de voogd tot vergoeding daarvan kan worden veroordeeld. Om dit bezwaar weg te nemen is in het ontwerp gedacht aan een schriftelijke rekening, door de voogd in te dienen bij de kantonrechter. Een afschrift wordt aan de toezienende voogd gezonden. De kantonrechter kan voogd en toezienende voogd ten verhoore oproepen en zelf inlichtingen vragen en de aandacht op onjuistheden vestigen. Leidt een bespreking niet tot een bevredigend resultaat, dan beslist de kantonrechter en kan hij het aanbrengen van verbeteringen gelasten, ook zonder dat de toezienende voogd daarom vraagt. Wel behoudt deze uiteraard ook de bevoegdheid bezwaren in te dienen of inlichtingen te vragen. Voorts beperkt het gewijzigde artikel 444, lid 1, de mogelijkheid van ingrijpen niet meer tot het geval van verschil van mening over het slot der rekening. Het is algemeen gesteld en heeft betrekking op de gehele rekening. De kantonrechter kan dus ook verbeteringen gelasten, die niet tot een wijziging van het saldo leiden.

7. Ook de mogelijkheid, *buitengewone voorzieningen inzake het beheer* te treffen, laat te wensen over.

In de eerste plaats ontbreekt met betrekking tot de curatele de mogelijkheid van een tijdelijke voorziening als de artikelen 391—392 voor de voogdij bieden voor de gevallen dat de wettelijke vertegenwoordiger zich in de tijdelijke onmogelijkheid bevindt zijn gezag uit te oefenen of zijn bestaan of verblijfplaats onbekend is. De oplossing die het in artikel 507 B.W. van overeenkomstige toepassing verklaarde artikel 409 biedt, is bij de curatele evenmin voldoende als bij de voogdij. Het ontwerp voorziet hierin door de artikelen 391—392 in de opsomming van artikel 507 op te nemen.

Voor de curatele is krachtens artikel 507 wel van overeenkomstige toepassing artikel 376, hetwelk bepaalt dat de voogd die in gebreke blijft zijn voogdij uit te oefenen, op zijn kosten wordt vervangen door een bewindvoerder, te benoemen door de kantonrechter. Voor de gevallen dat de rechter deze tijdelijke maatregel verkieselijk acht boven ontzetting van de voogd of curator, komt de ondergetekende verduidelijking van de hier gestelde regel gewenst voor. De in artikel 376 gebruikte benaming bewindvoerder kan de indruk wekken, dat de vervanger alleen belast wordt met het vermogensbeheer en niet ook met de zorg voor de persoon van de minderjarige of curandus, welke toch evenzeer voorziening behoeft. Voorts zwijgt het artikel over de vraag, hoe en wanneer de taak van de vervanger eindigt en diens bevoegdheden bij de voogd of curator terugkeren. In beide opzichten kan verbetering worden bereikt door schrapping van artikel 376 en verwerking van het daarin bedoelde geval in artikel 391, met behoud van de regel die de in gebreke gebleven voogd of curator aansprakelijk stelt voor de door de vervanging veroorzaakte kosten, waaronder de beloning die de kantonrechter aan de vervanger kan toekennen, en voor de verrichtingen van de vervanger.

8. Voor het overige beperkt de geldende wet de mogelijkheid van buitengewone maatregelen terzake van het beheer van de voogden tot hetgeen zij in de artikelen 449 e.v. regelt; deze bepalingen zijn van overeenkomstige toepassing verklaard in artikel 507 op het beheer van de curator. Wanneer de voogd in gebreke is zijn in de artikelen 449—450 aangehaalde verplichtingen te vervullen, kan de kantonrechter ingrijpen door de raad voor de kindbescherming hiermede in kennis te stellen. De raad stelt dan een onderzoek in naar de overige gedragingen van de voogd jegens de minderjarige en onderwerpt aan het oordeel van de rechtbank de vraag, of ontzetting van de voogdij moet volgen op grond van misbruik van bevoegdheid, verwaarlozing van plichten of, tenzij het een ouder-voogd betreft, onbekwaamheid tot de uitoefening van de voogdij. De rechter zal deze sanctie, anders dan bij zeer ernstige tekortkomingen, niet licht in overweging nemen en ook dan nog kan dit dilemma zich voordoen: weliswaar schiet de voogd wat het

vermogensbeheer betreft in onaanvaardbare mate tekort doordat hij zijn beheerscapaciteiten te goeder trouw overschat en niet genegen is zich van deskundige hulp te voorzien, maar in paedagogisch opzicht zou het tegen het belang van de minderjarige zijn, hem de zorg voor de persoon van het kind te ontnemen. Het middel dreigt dus over zijn doel heen te schieten en wordt dan ook zelden toegepast.

Voorts is ook hier voorkomen beter dan genezen. Het vermelde dilemma kan zich al bij de voogdijvoorziening voordoen: moet de uit paedagogisch oogpunt aangewezen persoon tot voogd worden benoemd, hoewel deze blijkbaar weinig geschikt is voor het beheer over een omvangrijk of ongewikkeld vermogen, of moet met voorbijgang van die persoon een in beheerszaken deskundiger voogd met de zorg voor de opvoeding van het kind worden belast, al staat deze daar vreemd tegenover? Het kan ook zijn dat slechts een onderdeel van het vermogen bijzondere beheerscapaciteiten vereist.

Om deze redenen verleent het ontwerp in het nieuwe artikel 453a de kantonrechter de bevoegdheid, bij het begin van de voogdij of wanneer dit pas later in het belang van het kind nodig blijkt, een bewindvoerder over het vermogen of een deel van het vermogen van de minderjarige te benoemen, die voor het beheer daarvan in de plaats van de voogd treedt.

Het nieuwe artikel behoort ook in geval van beheer krachtens ouderlijke macht en bij curatele te gelden. Met betrekking tot ouders kan het meergenoemde dilemma zich in nog sterkere mate voordoen; zie ook het verschil tussen de artikelen 374c lid 1 onder 1° en 419 lid 1 onder 2° B.W. En wat de curatele betreft: al zullen hier in vele gevallen de eisen van het vermogensbeheer meer op de voorgrond staan en de keuze van de curator dus sterker beïnvloeden, ook hier is de zorg voor de persoon van de curandus een essentieel onderdeel van de taak van de curator; men denke ook aan artikel 504 B.W.

Opgemerkt zij, dat de maatregel van artikel 453a slechts in aanmerking komt wanneer hij door het belang van het kind of de curandus geboden wordt. De maatregel leidt tot een verdeling van de verantwoordelijkheid voor de belangen van het kind of de curandus, welke in het algemeen ongewenst en bezwaarlijk is. Veelal kan, ook voor onderdelen van het vermogen welke beheer bijzondere moeilijkheden met zich brengt, worden volstaan met de bevoegdheid van de voogd of curator, zich van deskundige hulp onder zijn eigen verantwoordelijkheid te voorzien. Die bevoegdheid is in het bestaande artikel 441 genoemd, echter niet omdat het nodig zou zijn haar afzonderlijk toe te kennen, noch ook omdat het hier zou gaan om een „bewind” in eigenlijke zin, al wordt dit woord in het artikel wel gebruikt. De strekking van het geldende artikel 441 is te bepalen, dat het loon van een bezoldigde opdrachthebber alleen dan aan de minderjarige in rekening mag worden gebracht, wanneer de opdracht met machtiging van de kantonrechter is verleend. Naar het oordeel van de ondergetekende verdient het de voorkeur ook in dit opzicht de algemene regel te volgen, dat voogden en curatoren alle noodzakelijke, betamelijke en behoorlijk gerechtvaardigde uitgaven in rekening mogen brengen (thans artikel 443 lid 1, in het ontwerp artikel 441c nieuw). Is het gerechtvaardigd dat een voogd of curator zich door een deskundige — b.v. een belastingconsulent, een administratiekantoor voor huizenbezit — doet bijstaan, dan dient de wet daaraan geen belemmering in de weg te leggen. De voogd of curator zal de daaraan verbonden kosten uiteraard gespecificeerd moeten verantwoorden, tenzij zij vallen binnen de grenzen van het bedrag dat de kantonrechter voor de beheerskosten mocht hebben bepaald overeenkomstig het geldende artikel 442 lid 6 (in het ontwerp artikel 441c nieuw).

9. Erkent men dat, wanneer het beheer van het vermogen van de minderjarige bijzondere moeilijkheden oplevert, dit de aanstelling van een bezoldigde derde, hetzij bij wege van een door de voogd zelf verstrekte opdracht, hetzij krachtens onderbewindstelling door de rechter, kan rechtvaardigen, dan rijst de vraag of het niet ook gerechtvaardigd kan zijn een voogd die zelf met bekwaamheid bijzonder moeilijk of omvangrijk aan het voogdijbeheer verbonden werk verricht, een beloning toe te kennen. Het geldende artikel 443 lid 2 gaat, anders dan het

oud-Hollandse recht en vele buitenlandse wetgevingen — b.v. Duitsland 1836 en Zwitserland 416, ook artikel 411 van het Burgerlijk Wetboek voor Nederlandsch-Indië — van het strikte beginsel uit, dat ook een derde-voogd voor zichzelf geen loon in rekening mag brengen; slechts wordt een uitzondering gemaakt voor de bij uiterste wilsbeschikking door een ouder benoemde voogd, indien hem daarbij loon is toegekend. Dit beginsel geldt volgens de Franse schrijvers ook krachtens artikel 471 lid 2 C.c., maar de praktijk wijkt er wel van af en in artikel 684 van het Avant-projet voor een nieuwe Code civil is het prijs gegeven. De ondergetekende meent dat ten aanzien van derde-voogden dezelfde regel behoort te gelden als in artikel 1.16.10 lid 1 van het nieuwe wetboek voor de curator bij de wet van 11 december 1958, *Stb.* 590, is aangenomen: de kantonrechter kan de curator een beloning ten laste van de onder curatele gestelde toekennen, indien hij dit gezien de zwaarte van de last van het vermogensbeheer redelijk acht. Zie het voorgestelde artikel 441c lid 3, dat krachtens artikel 507 ook voor de curator zal gelden.

10. Bovenstaande wijzigingen hebben alle ten doel de regeling van het beheer aan te passen aan de eisen van de praktijk en anderzijds de waarborgen, welke nodig zijn voor de bescherming van de belangen der minderjarigen en curandi, niet prijs te geven. In de volgende artikelsgewijze toelichting zal hierop nader worden ingegaan en zullen de minder ingrijpende wijzigingen worden behandeld.

Tevens wordt voorgesteld van deze gelegenheid gebruik te maken om enkele onnauwkeurigheden in de artikelen 503, 505, 507 en 1506 B.W. en 962 Rv. en een minder praktische competentieregeling in de artikelen 965 en 966 Rv. te verbeteren.

Artikel I

Artikel 179. Het voorstel om de termijn van acht weken in artikel 428 te verlengen tot acht maanden leidt tot de vraag, of de in het eerste lid van het onderhavige artikel voorkomende termijn moet worden herzien. In het aan dit artikel beantwoordende artikel 1.6.9b van het nieuwe Burgerlijk Wetboek is de termijnbepaling geheel weggelaten wegens de strekking van deze regeling, welke beoogt een bewijsregeling te geven voor goederen, verkregen voordat een boedelbeschrijving is opge maakt; de ondergetekende moge terzake verwijzen naar de uiteenzetting bij artikel 1.6.9b in de memorie van antwoord op het voorlopig verslag van de vaste Commissie voor Justitie over de titels 6—8 van het ontwerp der wet van 11 december 1958, *Stb.* 590, houdende vaststelling van Boek 1 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek, met uitzondering van de titels 9 en 10 (*Zitting* 1956—1957 — 3767, no. 13, blz. 5—6). Mitsdien wordt voorgesteld de in artikel 179 lid 1 voorkomende termijnbepaling te schrappen.

Artikel 344a. Voorgesteld wordt aan het eerste lid van dit artikel een zin toe te voegen, waarin wordt bepaald dat de machtiging van de kantonrechter voor de voogd niet vereist is voor het instellen van een alimentatievordering, gegrond op artikel 344 lid 1.

Tot nu toe bestaat hierover onzekerheid. Met betrekking tot een verzoek uit artikel 468 B.W., gedaan door de voogd, heeft de Hoge Raad (16 juni 1955, N.J. 1955 no. 572) beslist, dat zodanige machtiging niet vereist is; met betrekking tot de rechtsvordering ex art. 344 lid 1 zijn de meningen verdeeld. Het is gewenst deze onzekerheid uit de weg te ruimen. De ondergetekende is van oordeel, dat aan het instellen van zodanige vordering door de voogd niet een zodanig risico voor de minderjarige is verbonden, dat het nodig is hiervoor een machtiging van de kantonrechter te eisen.

Artikel 359. De verwijzing naar artikel 453a (nieuw) is toegevoegd in § 8 van deze memorie.

Artikelen 376 en 391. Zie § 7 van deze memorie.

Artikel 407. Het lijkt gewenst ook een regeling te treffen voor gevallen, waarin de belangen van het kind niet alleen met die van de voogd maar ook met de belangen van de toezienende voogd in strijd zijn.

In een nieuw tweede lid wordt de mogelijkheid geopend in een dergelijk geval een bijzondere curator te benoemen om de minderjarige terzake te vertegenwoordigen; vergelijk artikel 360 B.W.

Artikel 428. In de redactie van het eerste lid is duidelijk tot uitdrukking gebracht, dat geïnventariseerd moet worden naar de toestand op het moment van de aanvang van de voogdij.

Zoals reeds in § 5 van deze memorie is gezegd, is, in verband met de verlenging van de termijn voor inlevering van de boedelbeschrijving tot acht maanden (lid 3, oorspronkelijk lid 2), een nieuw vierde lid opgenomen, houdende de verplichting tot opgave van veranderingen in de toestand van het vermogen, die hebben plaats gevonden sedert de aanvang van de voogdij.

Ingevoegd is voorts een nieuw tweede lid, waarin aan de voogd de verplichting wordt opgelegd om, in afwachting van de inlevering der volledige boedelbeschrijving, binnen acht weken na de aanvang zijner voogdij aan de kantonrechter opgave te doen van de bij het begin van zijn beheer aanwezige penningen, effecten aan toonder en spaarbankboekjes. In deze opgave zullen mede moeten worden opgenomen penningen, effecten aan toonder en spaarbankboekjes, waartoe de minderjarige tezamen met een of meer andere personen medegerechtigd is. Al dadelijk na de in lid 2 voorgeschreven opgave kunnen zo nodig ingevolge artikel 432a maatregelen worden getroffen om de meeste liquide bezittingen van de minderjarige veilig te stellen. Zie voor de aanwijzing van de bevoegde kantonrechter het voorgestelde nieuwe artikel 966a lid 1 Rv.

In de periode, voorafgaand aan de inlevering van de boedelbeschrijving, is de voogd reeds gebonden aan de voorschriften betreffende de handelingsbevoegdheid van de voogd. Het toezicht op het beheer krijgt uiteraard pas zijn volle betekenis na inlevering van de boedelbeschrijving.

De verplichting tot oproeping van de voogd, thans neergelegd in de eerste zin van het derde lid, is in het nieuwe vijfde lid slechts gehandhaafd voor het geval dat de voogd de boedelbeschrijving nog moet beëindigen, maar daarnaast is de in § 4 van deze memorie besproken algemene bepaling van artikel 441 opgenomen. Een eerste contact tussen kantonrechter en voogd zal wellicht reeds plaats hebben naar aanleiding van de opgave der aanwezige penningen, effecten aan toonder en spaarbankboekjes, of van beheersdaden van de voogd in de periode vóór de indiening van de boedelbeschrijving.

Artikel 428a. De inhoud van dit artikel is in § 4 van deze memorie reeds toegelicht. Plaatsing in een apart artikel was nodig in verband met het verschil, dat wordt geïntroduceerd tussen de boedelbeschrijving en de verklaringen dat de minderjarige weinig of geen vermogen bezit. Zie voor het vierde lid het hierna bij artikel 431 aangetekende.

Artikel 429. Niettegenstaande de termijn voor de inlevering van een boedelbeschrijving is verlengd tot acht maanden, is het mogelijk dat door bijzondere omstandigheden deze termijn nog te kort blijkt te zijn. Artikel 429 geeft de kantonrechter de bevoegdheid tot verlenging van de termijn, ook nadat de aanvankelijk gestelde verstreken is.

Artikel 431. Is de waarde van het tijdens de voogdij uit erfenis of schenking verkregen beneden de grenzen, gesteld in artikel 428a, dan kan de voogd met een verklaring volstaan, ook als het tezamen met het aanvankelijk aanwezige die grenzen overschrijdt. Maar de kantonrechter kan krachtens lid 4 van dat artikel een beschrijving van het aangegroeide vermogen verlangen. Ook een vermogensvermeerdering uit anderen hoofde, b.v. door besparingen uit arbeidsloon, kan hem hier toe aanleiding geven.

Artikel 432. Het bestaande tweede lid van artikel 432 behoort bij de artikelen 438 en 439; daarom is deze bepaling thans opgenomen als een nieuw artikel 439a, zulks overeenkomstig een opmerking, gemaakt in het voorlopig verslag over de titels 11—18 van het ontwerp der wet van 11 december 1958, *Stb.* 590, houdende vaststelling van Boek 1 van het nieuwe Burgerlijk Wetboek, met uitzondering van de titels 9 en 10 (*Zitting* 1955—1956 — 3767, no. 5, p. 33).

Artikel 432a. Om redenen van systematiek zijn te dezer plaatse enige bepalingen ter vervanging van het slot van artikel 428, lid 3, en artikel 442, lid 7, opgenomen, teneinde te verduidelijken dat het hier bepaalde geldt ook vóór de inlevering van de boedelbeschrijving en later eveneens te allen tijde, dus ook los van de periodieke rekening.

Het inbewaringgeven van effecten aan toonder zal voortaan ook kunnen geschieden bij een kredietinstelling, die is geregistreerd op de wijze, als is voorgeschreven in de wet van 21 juni 1956, *Stb.* 427, houdende gewijzigde vaststelling van de Wet toezicht kredietwezen. Gezien het toezicht krachtens deze wet in het belang van de solvabiliteit en de liquiditeit van de geregistreerde kredietinstellingen, bestaat tegen deze verruiming geen bezwaar. De verplichting tot inbewaringgeving geldt van rechtswege. Een beschikking van de kantonrechter om haar te gelasten, is dus niet nodig. Wel kan de kantonrechter van deze verplichting ontheffing verlenen, b.v. wanneer het gaat om effecten van zeer geringe waarde of stukken die in het buitenland berusten. De kantonrechter kan ook bijzondere voorschriften geven, indien hij deze nodig acht. Aanwijzingen van de kantonrechter omtrent de wijze waarop penningen en — zoals thans wordt voorgesteld — ook spaarbankboekjes moeten worden bewaard, zijn facultatief gesteld. De kantonrechter zal dus kunnen beslissen of hij zodanige aanwijzingen nodig oordeelt.

Wanneer de minderjarige mede-eigenaar is, gelden volgens het derde lid de regels van het eerste en het tweede lid slechts indien de voogd genoemde zaken onmiddellijk of middellijk onder zijn berusting heeft.

Artikel 433. Behalve een redactiewijziging zonder materiële betekenis heeft dit artikel de volgende veranderingen ondergaan:

a. Het in het bestaande artikel sub 1° en 2° bepaalde is samengetrokken. Dit werd mogelijk, omdat het gewent leek de tot nu toe zonder machtiging van de kantonrechter toegestane verkoop in het openbaar van roerende goederen te schrappen. De ervaring leert, dat bij openbare verkoping van roerende goederen de opbrengst veelal miniem is. Het zal dus niet in het belang van de minderjarige zijn, wanneer de voogd bepaalde goederen maar in het openbaar gaat verkopen om aan de rompslomp van het vragen van een machtiging aan de kantonrechter te ontkomen. Te grote belasting voor de kantonrechters ten gevolge van deze wijziging behoeft niet te worden gevreesd; toestemming tot verkoop van niet bijzonder waardevolle goederen kan bij algemene machtiging worden gegeven.

b. Sub 3 is een nieuwe bepaling opgenomen, waarbij machtiging van de kantonrechter verplicht wordt gesteld voor het toestemmen in de doorhaling van de inschrijving van hypotheek tot zekerheid van een vordering van de minderjarige. Door dit voorschrift zal de kantonrechter niet onkundig kunnen blijven van de aflossing van hypotheek en zal dus aan de vrijgekomen gelden niet buiten zijn medeweten een andere bestemming kunnen worden gegeven.

c. Het afstand doen van een aan de minderjarige toekomend aandeel in een ontbonden huwelijksgemeenschap is ingevolge het sub 5° voorgestelde aan een machtiging van de kantonrechter gebonden. Het is gewent dat de kantonrechter ook deze mogelijkheid van het prijsgeven van voordelen van de minderjarige kan afsnijden.

d. De mogelijkheid van het aangaan van een dading zonder machtiging van de kantonrechter (sub 8°, nieuw) is, buiten het geval van artikel 19 Rv., opengesteld voor geschillen, waarvan het voorwerp een waarde van f 200 niet te boven gaat. Het risico is bij dergelijke zaken zo gering, dat tegen het aangaan van een dading, ook al is hiertoe geen machtiging door de kantonrechter verleend, geen bezwaar kan bestaan. De grens van f 200 is gekozen omdat hier ook het maximum ligt der zaken, waarin van de uitspraken van kantonrechters geen hoger beroep openstaat.

De bepaling luidt algemeen, zodat ook geschillen betreffende alimentatie-vorderingen, b.v. uit artikel 344 B.W., hieronder vallen.

e. Sub 9° is nog opgenomen het aangaan van een overeenkomst om een boedel, waartoe de minderjarige gerechtigd is, voor een bepaalde tijd onverdeeld te laten. Deze bepaling is naast die van het derde lid van het onderhavige artikel gewent om de bedoelde overeenkomst te brengen onder de werkingssfeer van artikel 435. Anderzijds kan het derde lid niet worden gemist, omdat de daarin vervatte bepaling ruimer is dan die van het eerste lid, sub 9.

Artikel 434. De gewijzigde redactie vermeldt thans ook uitdrukkelijk de pachtovereenkomst.

Artikel 435. De wijziging betekent slechts een verduidelijking van de tekst. In het bestaande artikel worden voogd en toezienende voogd samen genoemd onder letter a. De bedoeling is echter dat zij ieder afzonderlijk de vordering of het verweer tot nietigverklaring kunnen instellen of voeren. In de praktijk wordt deze bedoeling ook gevolgd.

Artikel 436. Overeenkomstig een wens, uitgesproken in het reeds meermalen genoemde voorlopig verslag over de titels 11—18 van het wetsontwerp 3767, is in lid 2 het woord „krachteloos” vervangen door „nietig”.

Artikel 438. In § 2 van deze memorie is reeds gemotiveerd waarom uit dit artikel de opsomming van voor de voogd vrije beleggingsmogelijkheden is geschrapt. Zonder machtiging van de kantonrechter zal de voogd volgens het voorgestelde artikel penningen van de minderjarige nog slechts mogen beleggen in inleggingen bij de Rijkspostspaarbank, mits op boekjes bestemd voor de belegging van gelden van minderjarigen, of op te allen tijde opeisbare rekeningen ten name van de minderjarige bij een krachtens de Wet toezicht kredietwezen (*Stb.* 1956, 427) geregistreerde kredietinstelling of een in Nederland gevestigde giro-instelling. Hierbij is, zoals reeds in § 2 opgemerkt, o.m. gedacht aan voorlopige belegging, b.v. in afwachting van de machtiging van de kantonrechter voor een andere definitieve en meer lucratieve belegging. Bank- en giro-rekeningen kunnen uiteraard ook wenselijk zijn voor gelden, die voor lopende uitgaven direct beschikbaar moeten zijn.

De tweede zin van lid 2 van het herziene artikel komt tevens tegemoet aan een wens, geuit in het voorlopig verslag van de Eerste Kamer der Staten-Generaal over het meergenoemde ontwerp van wet 3767 (zitting 1957—1958, no. 205, p. 8, sub 33). Bepleit werd, de bevoegdheid tot belegging bij de Rijkspostspaarbank zonder machtiging van de kantonrechter uit te breiden tot belegging bij andere, door de Kroon aan te wijzen groepen van spaarinstellingen, die dan bereid zouden moeten zijn de wederopneming van de spaargelden te binden aan een clause — vergelijkbaar met artikel 8 lid 5 der Postspaarbankwet — dat terugbetaling alleen geschiedt met machtiging van de kantonrechter. De ondergetekende acht het echter niet nodig te dezer zake bij Koninklijk besluit onderscheid te maken tussen verschillende groepen van spaarinstellingen. Het kan aan de kantonrechter worden overgelaten, in gevallen waarin hij dit nodig acht, de bevoegdheid tot belegging te beperken tot een spaarrekening, onder een clause als hierboven bedoeld, bij een of meer door hem aangewezen spaarinstellingen.

In het eerste lid, bepalande dat de voogd verplicht is zorg te dragen voor een doelmatige belegging, ligt besloten dat hij niet in alle gevallen aansprakelijkheid kan ontlopen door belegging op een der in lid 2 zonder machtiging toegelaten manieren (spaarbankboekje, bank- of girorekening). Onder omstandigheden dient hij te overwegen, of hij machtiging behoort te vragen tot belegging op andere, meer vruchtdragende wijze, en zo ja voor welke wijze van belegging. Voorts zal hij, de machtiging gevraagd en verkregen hebbende, bij het gebruik daarvan met de nodige zorg te werk moeten gaan. Dit is met name van belang als de machtiging min of meer algemeen is gesteld. Opmerking verdient nog dat de bepaling spreekt van doelmatige belegging van het vermogen, niet slechts van de penningen van de minderjarige, ten einde tot uitdrukking te brengen, dat de voogd niet onder alle omstandigheden kan volstaan met belegging van vrijgekomen gelden onder handhaving van eenmaal bestaande beleggingen.

Artikel 439a. Zie hiervoren ad artikel 432.

Artikel 441. Zie voor de schrapping van het geldende en de opneming van het nieuwe artikel 441 onderscheidenlijk § 8 en § 4 van deze memorie.

Artikel 441a. Zoals in § 4 van deze memorie reeds is gezegd, is het niet noodzakelijk dat aanwijzingen, als bedoeld in artikel 432a, en machtigingen voor beheers- en beschikkingsdaden (artikel 433) en beleggingen (artikel 438) voor elke afzonderlijke handeling worden gegeven. Denkbaar is b.v., dat of een algemene beheersmachtiging wordt verleend, eventueel onder voorwaarde van inschakeling van een deskundige of van de toeziende voogd voor bepaalde soorten handelingen, of aan de voogd volledige vrijheid wordt toegekend voor het beheer en de beschikking over een bepaald gedeelte van het vermogen; mogelijkerwijs over het surplus boven een zeker maximum, of wel juist over een gedeelte, dat blijft beneden een bepaalde grens. Velerlei varianten zijn denkbaar en kunnen worden bereikt door de mogelijkheid voorwaarden aan de gegeven aanwijzingen of machtigingen te verbinden. Voorts heeft de kantonrechter te allen tijde de bevoegdheid aanwijzingen of machtigingen in te trekken of de gestelde voorwaarden te wijzigen. Dit systeem biedt enerzijds voldoende zekerheid voor de bescherming van de belangen van de minderjarige en past zich anderzijds aan bij de van geval tot geval variërende eisen van de praktijk. De kantonrechter kan geheel naar bevind van zaken handelen.

Artikel 441c. De bepalingen van het eerste en het tweede lid van dit nieuwe artikel zijn uit de bestaande artikelen 443 lid 1 en 442 lid 6 hierheen verplaatst, omdat zij algemeen gelden en niet alleen betrekking hebben op de in artikel 442 bedoelde periodieke rekening, waartoe tal van voogden niet verplicht zijn.

Voor de eerste zin van het derde lid zie men § 9 van deze memorie. De tweede zin is ontleend aan het bestaande artikel 443 lid 2.

Artikelen 442—444. Een wettelijke verplichting voor alle voogden tot het doen van rekening, jaarlijks of — met machtiging van de kantonrechter — eens in de twee of drie jaren, veroorzaakt, zoals in § 6 betoogd, in de praktijk zoveel werk, dat het belang hetwelk ermee gediend wordt daar niet tegen opweegt. Daarom wordt voorgesteld nu voor alle voogden het systeem in te voeren, dat reeds voor ouder-voogden geldt: periodieke rekenplicht alleen, wanneer de kantonrechter die oplegt.

Dat de rekening voortaan aan de kantonrechter en niet meer aan de toeziende voogd zal moeten worden gedaan, is eveneens reeds gemotiveerd in § 6. Naar het oordeel van de ondergetekende kan, ter besparing van werk zowel voor voogd en toeziende voogd als voor de kantonrechter, begonnen worden met de indiening van een schriftelijke rekening. Wanneer geen bezwaren rijzen en geen inlichtingen behoeven te worden gevraagd, kan hiermede worden volstaan. Als echter de toeziende voogd of de kantonrechter niet met het ingediende stuk akkoord kan gaan, kan de kantonrechter tot nader overleg besluiten (artikel 441). Levert dit nog geen overeenstemming op, dan kan de kantonrechter verbetering van de rekening gelasten (artikel 444). Overigens zij ook hier nog eens opgemerkt, dat het de kantonrechter ingevolge genoemd nieuw artikel 441 vrij staat de voogd en de toeziende voogd of een van hen tot een gesprek uit te nodigen, ook al geeft de ingediende rekening geen aanleiding tot bepaalde bezwaren.

De bepaling van artikel 442, lid 6, en die van artikel 443 zijn door het nieuwe artikel 441c vervangen.

Door de in het eerste lid van artikel 444 voorgestelde wijziging wordt, zoals ook reeds in § 6 van deze toelichting is opgemerkt, de mogelijkheid geopend, dat de kantonrechter niet alleen geschillen betreffende het slot van de rekening, maar elk meningsverschil met betrekking tot de rekening beslist. Deze beslissingen van de kantonrechter kunnen van vrij ingrijpende

aard zijn; in verband daarmee is ook hiervoor de mogelijkheid van beroep geopend (artikel 968 Rv.).

In het derde lid van artikel 444 is het woord „daardoor” geschrapt. Denkbaar is, dat de kantonrechter nog een deskundigenonderzoek nodig acht, ook als reeds vaststaat dat de voogd in zijn beheer ernstig heeft gefaald.

Artikel 447. In de tweede zin van het derde lid van dit artikel is de mogelijkheid opgenomen, dat de kantonrechter het bevel tot het stellen van zekerheid kan intrekken of wijzigen, wanneer handhaving van de gestelde zekerheid, geheel of ten dele, hem niet noodzakelijk voorkomt. Denkbaar is immers, dat het vermogen van de minderjarige zodanige wijziging ondergaat, dat een zekerheid overbodig kan worden geacht of kan worden verminderd.

Artikel 449. De redactie is aangepast aan de wijzigingen, voorgesteld in de artikelen waarin de hier aangehaalde verplichtingen van de voogd zijn omschreven. De bepaling onder *d* is voorts verduidelijkt, omdat de voogd wel bevoegd maar niet verplicht is toonderstukken in effecten op naam om te wisselen als de uitgevende instelling daartoe gelegenheid biedt.

Artikel 452. In dit artikel zijn de woorden „in gebreke blijft de periodieke rekening van den voogd op te nemen” vervallen. Dit is een gevolg van de wijziging, welke wordt voorgesteld in de wijze, waarop deze rekening wordt gedaan (artikel 442). Het artikel is nu zodanig geredigeerd, dat de kantonrechter tot mededeling aan de raad voor de kinderbescherming, met als mogelijk gevolg een ontzetting, kan overgaan in alle gevallen dat de toeziende voogd in ernstige mate tekort schiet in de vervulling van zijn taak.

Artikel 453. Men vergelijke het in artikel II onder G voorgestelde artikel 966a lid 1 Rv.

Artikel 453a. De strekking van dit nieuwe artikel is in § 8 van deze memorie toegelicht. Daar is al opgemerkt dat een onderbewindstelling veelal tot een bepaald deel van het vermogen beperkt kan blijven, al mag de kantonrechter haar zo nodig tot het gehele vermogen uitstrekken. Ook inkomsten van de minderjarige uit arbeid zijn niet volstrekt uitgesloten, met het oog op daaruit door besparingen te verkrijgen goederen, maar in den regel behoren deze inkomsten door de minderjarige of zijn voogd ter besteding voor zijn levensonderhoud te worden ontvangen.

Met betrekking tot de onder bewind gestelde goederen gaan de bevoegdheden tot beheer en beschikking, zoals deze normaliter aan de voogd toekomen, op de bewindvoerder over. Deze behoeft dus evenzeer de in de voorafgaande artikelen voor diverse beheers- en beschikkingshandelingen voorgeschreven machtiging van de kantonrechter.

Tot bewindvoerder kan ook een rechtspersoon worden benoemd; te denken valt aan instellingen die zich op vermogensbeheer gespecialiseerd hebben en daarin grote ervaring bezitten.

De kantonrechter kan bepalen dat de voogd de door de onderbewindstelling veroorzaakte extra-kosten, waaronder het loon van de bewindvoerder, geheel of gedeeltelijk aan de minderjarige moet vergoeden. Dit komt uiteraard slechts in aanmerking, wanneer de voogd van de noodzaak tot onderbewindstelling een ernstig verwijt kan worden gemaakt.

Artikel 460. De bestaande redactie houdt geen rekening met de mogelijkheid, dat de voogdij van een voogd is geëindigd door diens overlijden, ontslag, ontheffing of ontzetting, of doordat de minderjarige onder ouderlijke macht komt te staan.

Artikel 503. De aanhaling van artikel 960 Rv. is geschrapt, omdat dat artikel is vervallen bij de wet van 24 december 1954, *Stb.* 602.

Artikel 505. Artikel 961 Rv. is bij de wet van 10 juli 1947, *Stb.* H 232, voor artikel 408b lid 3 B.W. in de plaats gekomen.

Artikel 507. Artikel 377 B.W. is vervallen bij de wet van 14 juni 1956, *Stb.* 343. Zie voor de aanhaling van de artikelen 391—393 en 453a de §§ 7 en 8 van deze memorie.

Artikel 1506. Artikel 434 B.W. is bij de wet van 10 juli 1947, *Stb.* H 232, voor artikel 457 in de plaats gekomen.

Artikel II

Artikel 691a Rv. Het tweede lid van artikel 431 van het Burgerlijk Wetboek legt de ontvanger der successierechten de plicht op, de kantonrechter van de woonplaats van een onder voogdij geplaatste minderjarige op de hoogte te stellen, wanneer de minderjarige vermogen heeft gekregen. Voorgesteld wordt nu, in het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering een bepaling op te nemen, waarbij een overeenkomstige mededelingsplicht wordt opgelegd aan de notaris te wiens overstaan in het openbaar of ondershands een onroerend goed is verkocht, dat behoort tot een boedel, waartoe onder voogdij staande minderjarigen, onder curatele gestelden of afwezigen gerechtigd of medegerechtigd zijn. Na ontvangst van deze mededeling kan de kantonrechter er op letten, dat de opbrengst van de verkoop niet ten onrechte van de kapitaalrekening wordt afgevoerd maar op de daarvoor geëigende wijze wederom wordt belegd.

Artikel 920 Rv. De wijziging van dit artikel is van redactionele aard, noodzakelijk in verband met het voorstel bij het doen van periodieke rekening met de indiening van een schriftelijk stuk te beginnen.

Artikel 962 Rv. Artikel 961 lid 2 Rv. is vervallen bij de wet van 24 december 1954, *Stb.* 602.

Artikel 965 Rv. Volgens het tweede lid, zoals dit thans luidt, moet de toeziende voogd een verzoek om ontslag richten tot de kantonrechter zijner woonplaats. Willigt deze het verzoek in, dan geschiedt de benoeming van de opvolgende toeziende voogd door de in artikel 957 aangewezen kantonrechter. Deze regeling veroorzaakt extra moeite en kosten, indien de woonplaats van de verzoeker in een ander kanton is gelegen dan die van de minderjarige, en zij is dan zelfs moeilijk uitvoerbaar wanneer het gaat om een op artikel 416, onder 3°, B.W. gegronde ontslagaanvraag.

Artikel 966 Rv. Men vergelijke de toelichting bij het vorige artikel.

Artikel 966a Rv. Ingevoegd is een nieuw artikel, dat de in zaken, het voogdijbeheer betreffende, bevoegde kantonrechter aanwijst, en waarin voorts tot uitdrukking wordt gebracht dat voor het geven van voorschriften betreffende de wijze, waarop de penningen van de minderjarige moeten worden bewaard, ten aanzien van de penningen, hem toebedeeld bij een boedelscheiding, bij gelegenheid van die boedelscheiding ook bevoegd is de kantonrechter onder wiens goedkeuring de boedelscheiding tot stand komt. Dit kan noodzakelijk zijn om het tijdsverloop te overbruggen tussen de boedelscheiding en het moment, waarop de kantonrechter van de woonplaats van de minderjarige vernoot dat aan de minderjarige een geldsom is toebedeeld. Laatstgenoemde kantonrechter is uiteraard bevoegd de voorschriften, door eerstbedoelde kantonrechter gegeven, te wijzigen. Men mag trouwens verwachten, dat de kantonrechter, onder wiens goedkeuring de boedelscheiding tot stand komt, omtrent de voorschriften, welke hij van plan is te geven, zo mogelijk overleg pleegt met de kantonrechter van de woonplaats van de minderjarige.

Artikel 968 Rv. Het eerste lid komt, behoudens aanpassing aan de in het Burgerlijk Wetboek voorgestelde wijzigingen, overeen met het bestaande artikel 968.

Voor wat betreft het beroep van beslissingen in geschillen, gerezen bij de aflegging van rekening en verantwoording na het einde van het beheer van de voogd (artikel 457 lid 2 B.W.), is een derde lid opgenomen, dat de mogelijkheid van beroep uitdrukkelijk mede openstelt voor de meerderjarig gewordenen, de erfgenamen van de minderjarige wanneer deze overleden is en de opvolger van de voogd in het beheer; dus voor de tegenspelers van de voogd bij deze geschillen. Motivering van dit voorstel lijkt overbodig.

De Minister van Justitie,

A. C. W. BEERMAN.